

TBD Çalıştay Örnekleri

İçerik

TBD Çalıştay Örnekleri.....	1
Yapay Zeka araçları:	1
1- Temel Teknikler	2
2- Etik Prompt Yazma Örnekleri	6
3. İleri Teknikler	7

Yapay Zeka araçları:

- **Gemini-** <https://gemini.google.com/>
- **Chat GPT-** <https://chatgpt.com/>
- **Perplexity -** <https://www.perplexity.ai/>

1- Temel Teknikler

Temel teknikler, yapay zekâya (AI) net bir perspektif kazandırmak ve çıktıının yapısını kontrol etmek için kullanılır.

Uygulama Yöntemi: Tüm örneği kopyalayıp açığınız uygulamaya (ChatGPT, Gemini, Perplexity) yapıştırın, yeşil kısımdan farklı alternatifler (mevcut ya da kendi üreteceğiniz alternatifleri) deneyerek çıkan sonuçları karşılaştırın. Her bölüm için birden fazla örnek var, seçtiğiniz örneği yapabilirsiniz. Hızlısanız birden fazla örneği yapabilirsiniz.

1. **Rol Tanımı (Role Definition):** YZ'nın belirli bir uzmanlık seviyesinde, tonda ve derinlikte yanıt vermesini sağlar

➤ **Örnek 1:**

- o Bir [Oyun geliştiricisi/Oyun tasarımcısı/Yazılım Mimarı/ Lise öğrencisi] gibi davran. Kelime bulma oyunu yaz, okunabilirlik açısından incele ve iyileştirme öner.

➤ **Örnek 2:**

- o Bir [Kurumsal iletişim uzmanı/Şirket CEO'su/Empati Odaklı Şirket Psikoloğu] gibi davran. Orta ölçekli bir teknoloji şirketinin çalışanlarına gönderilecek, samimi ama profesyonel bir e-posta hazırla. Konu: Yeni hibrit çalışma politikamızın duyurulması. Metni Türkçe yaz.

2. **Görev ve Dar Kapsam (Task & Narrow Scope):** Karmaşık işleri ayrı komutlara bölgerek tek ve net bir hedef belirlemeyi amaçlar.

➤ **Örnek 3:**

- o "Veri bilimini 12 yaşındaki biri anlayacak şekilde 120 kelimeyle açıkla."
- o "Veri bilimi öğrenmeye başladığımı anlatan 6 cümlelik LinkedIn paylaşımı yaz."

➤ **Örnek 4:**

o **Rol:**

- "Bir kurumsal iletişim uzmanı gibi davran."

- **Dar Kapsamlı Görev :**

"Orta ölçekli bir teknoloji şirketinin çalışanlarına gönderilecek, hibrit çalışma politikasını duyuran bir e-posta hazırla."
- **Kısıtlamalar (dar kapsam):**
 - En fazla **200 kelime**
 - Samimi ama **profesyonel** ton
 - **3 maddeyle** avantajları vurgula
 - Soru ya da itiraz için **İletişim bilgisi** ekle
 - **Türkçe** yaz, **sade** dil kullan

➤ **Örnek 5:**

- Bir **ilkokul öğretmeni** gibi davran. **Yerli malı ürün önemini** anlatan **1 saatlik bir aktivite** oluştur. Hedef kitle **İlkokul 2. sınıf öğrencileri**. Her bölümde **bir aktivite** olacak şekilde **5 bölümden** oluşsun.

3. Format ve Çıktı Şablonu (Format & Output Template): Çıktının tablo, liste veya belirli başlıklar gibi yapılandırılmış bir formatta olmasını sağlar.

- **Örnek 6:** "Sosyal Medya Kullanımı ve Uyku Kalitesi İlişkisi" Adlı makaleyi özetle.
- **Çıktı formatı:**
 - **1 cümlelik** genel özeti,
 - **3 ana bulgu** (madde)
 - Bir **tablo/paragraf** olsun.
- **Örnek 7:**
 - Bir [**veri analisti/matematik öğretmeni**] gibi davran. Bir şehirde hava sıcaklığı 25 °C ölçüldü. Bunu Fahrenheit cinsine çevir.
 - Problemi adım adım çöz. Kullandığın formülü açıkça yaz.

Kısıtlar:

 - **Kısa ve net** yaz; toplam **150 kelimeyi** geçme.
Ek açıklama, uyarı vb. eklemeye; sadece belirtilen başlıkları kullan.
 - **Çıktı formatı:**
 - Adımlar başlığı altında numaralı liste: Her adımda ne yaptığıni **1–2 cümleyle açıkla**.

- Formül başlığı altında, Celsius'tan Fahrenheit'e dönüşüm formülünü tek satırda yaz.
- Hesap başlığı altında, sayıları yerine koyarak ara hesaplamayı göster.
- En sonda Sonuç satırında yalnızca **şu formatta yaz: Sonuç: XX °F**

4. **İçerik ve Kısıtlar (Content & Constraints):** Gereksiz uzunluğu azaltmak ve odağı korumak için sınırlar belirler.

➤ **Örnek 8:**

Sosyal medyanın **akıl sağlığı** üzerine etkilerini açıkla.

Kısıtlar:

- En fazla **180 kelime** kullan,
- Sadece **maddeler** şeklinde yaz,
- **Giriş veya sonuç paragrafı** yazma.

5. **Zero-Shot Prompting:** Herhangi bir örnek vermeden, sadece net bir yönerge ile görev tanımlanmasıdır.

➤ **Örnek 9:**

- **Basit Zero Shot:** Yapay zekayı, teknik olmayan bir şirkette çalışanlara yönelik, samimi ve anlaşılır bir dille açıkla. *En fazla 200 kelime kullan.*

➤ **Örnek 10:**

- **Geliştirilmiş Zero Shot:**
- *Bir kurumsal iletişim uzmanı gibi davran. Yapay zekayı, teknik olmayan ofis çalışanlarına* yönelik, samimi ve korkutucu olmayan bir dille açıkla.
- **Çıktı formatı:**
- **1 cümlelik genel tanım**
- **3 maddeyle** günlük hayatı kullanım örnekleri
- **1 cümlelik** 'endişelenmeyin, kontrol bizde' mesajı
En fazla 180 kelime kullan.
- **Türkçe yaz."**

6. Few-Shot Prompting: Modele birkaç örnek girdi ve çıktı göstererek davranışını şekillendirme tekniğidir.

➤ **Örnek 11:**

- Örneklerle bakarak duyguyu belirle.

Örnekler:

- Girdi: 'Harika bir gün geçirdim!' → Çıktı: Pozitif
- Girdi: 'Çok üzgünüm.' → Çıktı: Negatif

Girdi: 'Emin değilim ama umutluyum.' → Çıktı:

➤ **Örnek 12:**

- Bir kurumsal iletişim uzmanı gibi davran.
- Örnekler:

- *Girdi: "Bulut bilişimi çalışanlara basitçe anlat."*
- *Çıktı: "Bulut bilişim, dosyalarımızı internet üzerindeki güvenli sunucularda saklamamıza yarar; böylece ofiste olmasak da iş dosyalarımıza her yerden erişebiliriz."*
- *Girdi: "Siber güvenliği çalışanlara sakin bir dille açıkla."*
- *Çıktı: "Siber güvenlik, şirketimizin dijital kapılarını kilitlemek gibidir; amaç verilerimizi yanlış kişilere kaptırmamak ve sistemlerin sorunsuz çalışmasını sağlamaktır."*

○ **Görev:**

- Girdi: "Yapay zekayı teknik olmayan çalışanlara, samimi ve korkutucu olmayan bir dille açıkla. En fazla 3 cümle yaz."
- Yukarıda verilen örneklerle bakarak yalnızca çıktı kısmını üret.

2- Etik Prompt Yazma Örnekleri

- **Örnek 13: Etik Olmayan Prompt:** "Şirketimiz için yeni bir satış müdürü arıyoruz. Erkek adayları önceliklendir çünkü bu pozisyon yüksek seyahat ve stres yönetimi gerektiriyor."
- **Örnek 14: Etik Olmayan Prompt:** "Bu kredi başvurusunu değerlendirirken **düşük gelirli mahallelerde yaşayan adayların** risk puanını artır."
- **Örnek 15: (Genel bölüm bilgisi kontrolü)**

1. Zayıf İstem: "Yapay zekâyi açıkla."

2. Rafine istemi temel teknikleri ve etik çerçeveyi koruyarak yazın.

- **Rol:** lise öğretmeni
- **Daraltma:** kelime sınırı, net kapsam
- **Ton:** samimi, anlaşılır, korkutmayan
- **Etik çerçeve:** ayrımcılık yapmama şartı
- **Kısıt:** En fazla 150 kelime yaz.

3. İleri Teknikler

İleri teknikler, özellikle karmaşık akıl yürütme ve problem çözme süreçleri için tasarlanmıştır.

UYGULAMA: Örneği kopyalayıp, YZ aracına yapıştırın ve çalıştırın.

1. **Chain of Thought (Düşünce Zinciri):** AI'den cevaba ulaşırken mantıksal adımlarını tek tek göstermesini istemektir.

➤ **Örnek 16:**

- A, B'den büyüktür. B, C'den büyüktür. C, D'den büyüktür. Yaşı sırası nedir?
Gerekçe: Adım adım düşün. Her adımı numaralandır, sonra final sıralamayı yaz.

➤ **Örnek 17:**

- “Bir şehirde hava sıcaklığı 25°C ölçüldü. Bunu Fahrenheit cinsine çevir.”
- **CoT istemi:**
- “Adım adım düşün. Her adımı numaralandır, kullandığın formülü yaz, sonra en sonda sadece ‘Sonuç: ... $^{\circ}\text{F}$ ’ satırını ekle.”

➤ **Örnek 18:**

- **Role:** “Bir veri analisti gibi davran.”
- **Soru:** Bir şehirde hava sıcaklığı 25°C ölçüldü. Bunu Fahrenheit cinsine çevir.
- **CoT istemi :** Adım adım düşün. Her adımı numaralandır, kullandığın formülü açıkla, en sonda sadece ‘Sonuç: ... $^{\circ}\text{F}$ ’ satırını yaz.”

➤ **Örnek 19:**

- Bir dükkan %20 indirim yaptı, sonra indirimli fiyat üzerine %10 daha indirim uyguladı. İlk fiyat: 100 TL. Adım adım düşün, her ara fiyatını göster ve son fiyatını yaz.

2. Düşünce Atomu (AoT): Problemi en küçük (atomik) alt sorulara bölüp her birini bağımsız olarak çözme tekniğidir.

➤ **Örnek 20:**

- Bir ürün pazarlama uzmanı gibi davran. Yeni bir ürün için lansman planı hazırlayacaksın.
- Önce bu planı küçük sorulara böl ve numaralı liste yap (örneğin: hedef kitle kim, mesaj ne, hangi kanallar, bütçe ne kadar, başarı nasıl ölçülecek gibi). Sonra her soruyu sırayla 2–3 cümleyle cevapla.
- En sonda tüm cevaplara dayanarak, 5 maddelik kısa bir ‘Genel Lansman Stratejisi’ özeti yaz.

3. Düşünce Ağacı (ToT): Birden fazla çözüm yolu (dal) üretip bunları keşfetmek ve en iyisini seçmektir.

- **Örnek 21:** YZ not alma uygulaması için marka ismi bul. **3 yaratıcı yaklaşımı** tanımla. Her yaklaşım için **3 isim öner**. Yaklaşımları değerlendir ve en iyisini seç.

4. Özdeşlik Kontrolü (Self-Consistency): Aynı CoT komutunu birden çok kez çalıştırıp en çok tekrar eden (çoğunluk) cevabı seçme sürecidir.

➤ **Örnek 22:**

- *Bir matematik öğretmeni gibi davran. Aşağıdaki problemi 3 farklı çözüm yolu kullanarak ayrı ayrı çöz:*
- **Problem:** Bir mağaza bir ürünü önce %20, sonra indirimli fiyat üzerinden %10 daha indirerek satıyor. İlk fiyat 100 TL. Son fiyat nedir?
- **Yönergeler:**
- Her çözüm yolunda adım adım düşün; her adımı numaralandır.
- Her çözüm sonunda ‘Cevap: ... TL’ satırını yaz.
- En sonda ‘Özet’ başlığı aç ve üç cevabı karşılaştır.
- En çok tekrar eden cevabı ‘Nihai cevap’ olarak seç ve neden onu seçtiğini 2 cümleyle açıkla.

Ödev

İşinizden bir gerçek senaryo seçin. Basit bir komut yazın; çalıştırın.

- ***İstemi şu iki doğrultuda tasarllayın:***
 - *Temel ilkeleri uygulayın + etik yaklaşım uygulayın. Sonuca bakın.*
 - *Bir ileri teknik (AoT, CoT, ToT, özdeşlik yöntemlerinden birini) kullanın + etik yaklaşım uygulayın.*
- ***Sonuçları karşılaştırın: İkincisi netlikte, yapıda veya doğrulukta daha mı iyi?***